Boerderijnummer	5.3.030
Erfnaam	erve Odink-Oonk
Oudste vermelding	1381
Huidig adres	Seinenweg 2

Historie boerderij

Het erve Odinc werd het eerst genoemd in een in 1381 opgemaakte lijst van de Utrechtse bisschoppelijke leenmannen in het Oversticht. Later werd de boerderij ook aangeduid met o.a. de namen: Odinck, Oding, Oinck, Odink en (sinds het eind van de 18e eeuw) Oonk.
De boerderij was eeuwenlang één van de grootste en belangrijkste boerderijen in Elsen.

De boerderij kende ook slechte tijden. Zo wordt in het schattingsregister van 1475 onder Elsen vermeld:
Oding een gewart erve; 2 s(child) oir (=hun*) zaet bedorven, heth em dach (*=uitstel*) geven bet. to Mey, penden (*=beslaglegging bij wanbetaling*).*
Blijkens het genoemde schattingsregister van 1475 werden de grootste concentraties aan boerderijen met verdorven koren of boerderijen die waren verlaten gevonden in het gericht Kedingerlant (= platteland rondom de stadjes Goor en Rijssen). Het zwaarst getroffen waren Elsen (21% der vermelde goederen), Enter (17%) en Rektum (9%).
In 1477 moesten bewoner Johan Oding en zijn echtgenote Griete de boerderij noodgedwongen verkopen omdat zij niet aan hun verplichtingen konden voldoen. Zij verkochten het erf toen aan het klooster Albergen. De koopsom bedroeg 327 Rijnse guldens.
Met de aankoop van het goed Oding door het klooster Albergen staan ook de volgende activiteiten in verband. Zo stond Johannes Stael, kanunnik en thesaurier van de Munsterse kerk, reeds op 21 maart 1477 aan Johan ter Leghe, pastoor te Nede, toe de renten van 7 schepel rogge uit Lentgardingh en van eveneens 7 schepel rogge uit Odinck in het kerspel Rijssen wegens de grote afstand te ruilen, mits hij (pastoor) tevens een pond zuiver vlas en keurmedige diensten zou verwerven. Op 14 april 1477 verkocht bovengenoemde Johan ter Leghe de rente van 7 schepel rogge Deventer maat uit het erf Odinck te Elsen aan prior en convent te Albergen.

Tenslotte oorkonde Bertolt van Langhen, richter van Kedinghen, op 2 mei 1477, dat Johan ter Leghe, pastoor te Nede, ten overstaan van hem en de keurnoten Steven en Rorick van Grymberghe, aan prior en convent van Albergen alle renten had geleverd, die hij en zijn kerk te Nede op het erf Oding te Elsen heeft gehad, voor een som geld en voor een pond vlas per jaar, en met behoud van rechten op de bewoners.
Inmiddels had de prior van het klooster Albergen op 10 april 1477 het erf Oddyng te Elsen voor 9 jaren verpacht aan Hinric Smeding, behoudens de rechten van Johan Odyng en diens vrouw. Als voorwaarden werden bepaald, dat:
- Hinric een vrouw zal nemen, die aan het klooster keurmedig is en niemand anders eigen;
- hij het erf zal bebouwen op de vierde garve;
- hij de tienden zal betalen totdat deze door het klooster zullen worden gekocht, waarna hij de derde garve zal betalen;
- hij jaarlijks 2 vrachten naar Deventer zal vervoeren en als het klooster dat begeerde, al het zaad van zijn garve en de tienden die het klooster van hem krijgt zal "varen toe Potten op het water";
- hij te Diepenheim alle dienst zal doen, waartoe het goed Oding verplicht is;
- hij hoenders en dubbel koegeld zal betalen, waarvan hij de procurator het derde deel aan geld of zaad zal geven;
- hij het erf in orde zal houden voor eigen rekening;
- hij aan de pastoor te Nede jaarlijks een pond vlas zal betalen;
- hij alle schatting zal betalen die van het erf gaat.

Johan Oding had zich voorts de volgende rechten bedongen: hij zal met zijn vrouw en dienaren levenslang mogen blijven wonen in het bij het goed Oding behorende kleine huis (een lijftochtshuis?), dat zijn erfgenamen na zijn dood ergens anders mogen neerzetten, terwijl hij voorts de beschikking krijgt over een hoek van de "gaerde", een "cleijne hooymaet" en een stuk land van 7 schepel gezaai, te bouwen op de vierde garde.

Op 9-10-1497 verkochten prior en convent van Albergen aan Peter Gherdes Wytappel en diens erfgenamen een rente van 5 gulden uit de erven Swaferding en Oding te Rijssen voor 100 gulden, welke zij hadden besteed voor de betimmering van het convent met recht van weerkoop.
Kort hierna, op 23-10-1497, verkochten prior en convent van Albergen aan Mr. Ghert Bruens, kanunnik te Deventer en aan diens executeurs een jaarlijkse erfrente van 24 mud winterrogge Deventer maat uit o.a. de erven Swaefferding en Oding te Elsen, voor een welbetaalde som, die zij ten behoeve van het klooster hadden belegd. Deze rente werd op 1-6-1501 bevestigd.
Ruim 20 jaren later, te weten op 10-11-1519 verklaarden prior en convent te Albergen aan Hadewich ten Lippinchave een lijfrente van 4½ mud winterrogge Deventer maat uit het erve en goed Oding te Elsen schuldig te zijn.
Omtrent de bewoners van het goed Oding vernemen wij het eerst weer wat op 14-2-1521, toen prior en convent van Albergen dit goed opnieuw voor de tijd van 12 jaar verpachtten aan Rodolphus Oding en diens vrouw Aleijd, op voorwaarde dat:
- Roelof voor de hoeve een rund zal geven;
- hij jaarlijks zal betalen 23 schepel rogge, 7 schepel grauwe erwten alsmede 1 Philipsgulden als weidegeld;
- hij elke betaling, die hem als census wordt opgelegd zal voldoen, zowel in geld als op andere wijze, hetzij te Diepenheim, hetzij elders;
- hij de schaapherder zijn werk moeten laten doen en hem uit eigen middelen betalen;
*- indien hij of Aleijd (*zijn vrouw*) binnen de pachttermijn zou overlijden, de overlevende niet zondermeer het goed zal mogen aanvaarden, tenzij na beraad met en toestemming van de prior;*
- hij zich voorts zal houden aan de overige voorwaarden die in oude brieven zijn vastgelegd.

De geschiedenis van het erve verder volgend, zien wij dat de **tienden** gedurende de periode 1386-1393 beleend worden door Gertruyt, dochter van Albert van den Reve. Hulder haar man Everd van Bevervorde.
31-12-1393. Idem door Gese, dochter van Aelbert van den Reve. Hulder Johan van den Reve.
27-2-1412. Idem door Goedert van Langen na opdracht door Gese, dochter van Aelbert van den Reve.
21-5-1485. Evert van Langhen Goderdes zoon als leenheer, Evert ter Borch beleende met o.a. de tienden over Odinck in het kerspel Elsen.
Evert ter Borch geeft vervolgens de tienden over Odinck terug, waarna de leenheer daarmee Rembert van Steenberghen beleende onder verheerwading als Stichts leen.
Op 24-2-1492 verklaarden Evert ter Borch en diens vrouw Lise, dat zij aan prior en convent van Albergen de tienden over o.a. Oding (en Blomendal) te Elsen hadden verkocht. De koopprijs bedroeg 132 Rijnse guldens.
Op 11-3-1492 verklaarde Rembolt Stenberges de tiende over Odinck te Elsen, die hij had van Evert ter Borch, te hebben overgedragen aan pater en procurator ten behoeve van dat klooster.
Vervolgens beleende Evert van Langhen Bertoldissoene op 17-3-1492 prior en convent van Albergen met de tienden over o.a. Odinck te Elsen, onder hulderschap van Evert ter Borch, die van deze tiende afstand had gedaan.
Deze belening werd vernieuwd op 20-9-1540 door Johan van Langen en op 7-3-1559 door Jaspar van Varendorf, drost te Wytlage en Hunteborch.
1604. De tienden (voor Albergen) brachten op 9 mud rogge en 9 mud boekweit van ieder der volgende erven: Ovynck, Boesinges, Loynck, Tevenbrinck, Everdinck, Toynck, Bloemelinck en Megelinck. Dit zaad werd na Deventer gereden. Alle rogge en boekweit uit 1604 werden op 2 April verkocht aan een Fries, te weten schipper Joucke van Harlingen. In twee reizen werd alles opgehaald en geleverd.
De tiendens groff en smal over Oedinck in 't carspel Rijssen, boerschap Elsen beleend door:
15.. Wolter van Hyden vanwege het convent Albergen.
....? Henrick Adolff Bentinck, als rentmeester van Sipculoo en Albargen.
10-7-1736. J.H. Stuurman als rentmeester van Sipculo en Albergen.
15-6-1759. F.A. van Ittersum, als rentmeester van Sipculo en Albergen, na de dood van J.H. Stuurman.
23-10-1781. J. Westerberg, kamerbewaarder van de provincie Overijssel, als gekwalificeerde van de Gedeputeerde Staten van Overijssel, krachtens resolutie van 25-5-1781, als beheerders van het rentambt van Sipculo en Albergen.
17-12-1785. Frederik Theodorus baron van Pallandt, heer van Egede, als rentmeester van Sipculo en Albergen, met de ledige hand.

Uit het verpondingsregister van 1601 en 1602 blijkt dat er in die jaren “8½ mudde” aan bouwland was.
Vervolgens vinden we een Egbert Odinck, die van 27-5-1601 tot 4-9-1637 in het markeboek van Elsen wordt genoemd.

1604. Egbert Oinck zijn pacht (aan Albergen) bedroeg 8 mud rogge en 8 mud boekweit.

Van 1635 tot 1641 werden hier, *ten huyse van Egbert Oeynck*, de markevergaderingen gehouden.

De hoofdbewoners van de boerderij waren vele jaren gezworenen in de marke.

1675. Vuurstedenregister. 1 vuurstede.

1749. Aangegraven landen.
Rentmeester Stuerman onder desselfs rentampt het goet of erve Oonk daer is bij an den gaarden een hoek bouwgront groot 3½ sp. naa ooverslag is getaxeert als bequam lant 31 gld.

In 1751 doen Willem Lammertink en Jenneken Ribbers de halve inboedel, bouwerij, paarden, beesten, inninge des huises, waegen en ploeg over aan hun in dat jaar getrouwde dochter Berendina Oink en schoonzoon Jan Wolters. Voor de tijd hunnes levens behouden de ouders een stukke land, het Aftink Stukke genaamt, en de Nijemaete, voorts een stukke bouwland sijnde 2 schepel gesaay in den Noord Esch en het Halve Haverland genoemt. Van het laatste stuk is mede eigenaar Egbert Lammertink, broer van Willem. Het jonge echtpaar dient uit te keren aan de andere dochter Hendriena als zij komt te trouwen: f 850,-, een koe, een gust beest, kist en kisten vullinge met een nieuw kleed.

In 1752 werd de jaarlijkse pacht vastgesteld op 110 gulden te betalen aan het klooster Sibculo en Albergen. Daarna werd de boerderij het eigendom van de provincie Overijssel. Deze verkocht het erf in 1797 voor f 4925 aan de bewoners Willem Odink en Geese Smeyers.

Ook in 1811 was Odink/Oonk een grote boerderij. De veestapel bestond toen uit: een merrie, 2 veulens, 73 gesneden rammen, 20 ooien, 8 koeien, 3 vaarzen en 8 kalveren. In 1835 was Jan Odink (markeboek: Jan Oonk) de eigenaar. De boerderij had toen een huurwaarde van 29 gulden terwijl er 29 ha grond bij hoorde. Door een flinke toedeling bij de markeverdeling en doordat er 7 ha werd verkregen van Gerrit Effink op Smale, werd de bedrijfsomvang in 1860 ruim 63 ha.
Gerrit Willem (1825-1910), de kleinzoon van Willem Odink en Geese Smeyers, was de laatste Odink op deze boerderij omdat hij kinderloos bleef. Er werd een nicht in huis genomen en deze trouwde met de knecht Jan Hendrik Wolthuis, die al jaren werkzaam was op Oonk. Daarna boerden er 3 generaties Wolthuis op Oonk.
In de jaren dertig van de vorige eeuw werden aanzienlijke hoeveelheden grond verkocht, bovendien ging er toen 5½ ha mee met de dochter Johanna Wolthuis die er een nieuwe boerderij op stichtte (LenfertsGethendrik 5.3.025). Ook daarna werd er nog grond verkocht, zodat er in 1968 nog 40 ha bij Oonk hoorde.
In 1979 stopte men met het houden van vee en werd een nieuwe woning gebouwd op “de Weuste” aan de Seinenweg. Momenteel hebben de bewoners van dit nieuwe Oonk (5.3.032) nog steeds een behoorlijke oppervlakte van de grond in gebruik voor de maisteelt.

De oude boerderij Oonk werd in 1980 betrokken door de familie Van Heuven die de historische boerderij in fasen restaureerde en er een fraaie tuin bij aanlegde die jaarlijks in de zomer een weekend opengesteld wordt voor het publiek. Ook de schaapskooi werd onder handen genomen. De bewoners gaven de boerderij, naar de aloude erfaanduiding, de naam “Erve Odinc”. Vanaf 1996 staat de boerderij op de rijksmonumentenlijst. De zoon des huizes, Gijs van Heuven, heeft een eigen groenbedrijf, waaronder het boomverzorgingsbedrijf “Arbor” en het hoveniersbedrijf “Buiten Zorg Groenspecialisten” vallen, met ook vestigingen in Goor en Dedemsvaart.

Op de boerderij Oonk zijn nog verschillende tekens te vinden die verwijzen naar het verleden. De oudste nog aanwezige inscriptie is te vinden in de stiepel van 1777 met de intialen J.O. (Jan Oink, geboren als Jan Wolters). Een in de grond gevonden sluitsteen, als hoeksteen ingemetseld links onder in de voormuur van de schaapskooi, vermeldt het jaartal 1833 met daarbij de letters J.O. Jk S.R. en G.W.O. (Jan Odink, Jenneken Sprokkereef en Gerrit Willem Odink). In de voormuur zit een gevelsteen met het jaartal 1840 en de letters J.O.D. en J.S.R. (Jan Odink en Jenneken Sprokkereef). Bij een uitbreiding van de zogenaamde bovenkamer in 1867 werd weer een steen geplaatst met de initialen J.k.S.R, G.W.O. en W.m.O. (Jenneken Sprokkereef, Gerrit Willem Odink en Willemina Oonk op den Dijk). In de kopgevel van het kookhuisje van de dwarsritschuur is een gevelsteen met het jaartal 1903 en de letters G.W.O., J.H.W en G.L. (Gerrit Willem Odink, Jan Hendrik Wolthuis en Geertruid Leferink). Verder was er voorheen nog een zandstenen paardenkrib met het jaartal 1799 en de intialen W.O. en G.S. (Willem Odink en Geeske Smeyers).

De boerderij was vroeger vanaf de Rijssenseweg bereikbaar langs Willink. De weg liep recht naar de achtergevel van de boerderij. Omdat Jan Hendrik Wolthuis 2 zonen had bouwde hij in 1912 een nieuwe kleinere boerderij links van de oude hoeve (5.3.032). Echter oudste zoon Herman Wolthuis trouwde in bij de Ti'je in Herike, zodat de nieuwe boerderij werd verhuurd aan de familie Oplaat (de Weuste). Op de plaats van de Weuste staat nu het in 1979 gebouwde "Nieuw Oonk".

Bewoners:

► De vroegstbekende bewoner van Odinc/Oding was omstreeks 1450 Johan Oding. Hij was afkomstig van de boerderij Swaferdink (Zwoferink 5.3.010) en was op deze boerderij getrouwd met Griete Odijnck. Van hen werden 4 kinderen genoemd: de zonen Egbert en Arent en de dochters Aleyd en Lutgerd. De zoon Arent trouwde met een Henneken en zou waarschijnlijk de opvolger worden. Echter door vele tegenslagen konden zij niet voldoen aan hun verplichtingen en moesten de boerderij in 1477 verkopen. Zij mochten blijven wonen in een bij het goed behorend klein huis.

► Toen het klooster te Albergen in 1477 het goed had verworven werd Hinric Smeding de nieuwe pachter. Het is waarschijnlijk dat hij afkomstig was van het erf Smeding in Albergen.

► In 1521 was Roelof Oding de pachter. Hij was getrouwd met ene Aleyd.

► In 1554 was Berend Oijnk gezworene van de marke Elsen.

► In 1563 was Andries Odinck gezworene van de marke Elsen.

► In de periode 1602-1640 wordt in het markeboek van Elsen steeds Egbert Odinck genoemd als bewoner van het Oding. Hij was kerkmeester en landbouwer. De markevergaderingen werden in die jaren gehouden op Oding en daarna op Effink. Van Egbert worden 3 kinderen genoemd. Elsken (*ca. 1605) die in 1627 in Lochem trouwde met de weduwnaar Johan Volckers, Jenken (*ca. 1625) die in 1650 trouwde met Jan Megelink (5.2.150) en Wilm die de opvolger werd.

► Wilm Oinck (*ca.1607) wordt in 1652 genoemd in het markeboek. Van hem zijn 7 kinderen bekend. Oudste dochter Jenken (*ca. 1628) trouwde in 1648 met Henrik Nisink op Nisink (Groot Nijsink 5.2.190). Henrikien (*ca. 1632) trouwde in 1660 met Jan Gerijsen Reef en ging op Weerds (5.3.125) wonen. Jan (*ca. 1637) trouwde in 1669 met de weduwe Jenneken Sijmelink in Colmschate. Zoon Winold (*ca. 1639) werd later de opvolger, Elsken (*ca. 1642) trouwde in 1663 met Tonis Wilgerinck op Wilgerink (Willink 5.3.020). Gretien (1644-1704) trouwde in 1669 met de weduwnaar Jan Wimerink in Markelo en hertrouwde in 1679 met Herman Leeffering in Stokkum. De jongste, Egbert, werd geboren in 1646.

Boerderij Oonk toen het nog een landbouwbedrijf was (1972)

► Winold Oink (*ca. 1639) trouwde in 1663 met Maria Wilgerink (*ca. 1640), de zuster van de hiervoor genoemde Tonis Wilgerinck (5.3.020). Er werden 3 kinderen geboren: Jenneken (*1664) die trouwde met Jan Swoferink (5.3.010), Wijsse (*1672) die in 1698 trouwde met Arend Lamberting op Lammertink in Markelo (Dorpsgeschiedenis 1.1.080) en de zoon Dries die de opvolger werd.

► Dries Oink (*1670) trouwde in 1698 met Grietien Lamberting (*1671) dochter van Jan Lamberting uit Markelo en (half)zuster van de de genoemde Arend Lamberting. Uit het huwelijk werden 7 kinderen geboren. Arent werd geboren in 1700. Wijsse (*1702) trouwde in 1725 met Harmen Boesink op de boerderij Boesink (5.2.481) en hertrouwde na diens overlijden met Jan Effink van Seinen/Effink (5.3.050) in 1729. Jenneken (*1704) trouwde in 1730 met Bernt Ribbers op Ribbers (5.3.160). Maria (*1707) trouwde in 1735 met Wessel Haagedoorn en vestigde zich later op de boerderij Lenfert (5.2.180). Jan werd geboren in 1708. Wijlem werd geboren in 1712. De jongste dochter Fenneken (*ca.1714) trouwde in 1743 met Jan Olthoff in Enter, hun zoon Klaas Olthoff trouwde later met Anna Diena Koenderink op de boerderij Luuks in het Elsenerbroek (5.4.190). De oudste zoon Wilm (*1698) werd de opvolger.

► Wilm Oink (1698-ca. 1747) trouwde in 1730 met Jenneken Ribbers (*1702), zuster van de hiervoor genoemde Bernt Ribbers (5.3.160). Na het overlijden van Wilm Oink hertrouwde Jenneken in 1748 met Wilm's neef Willem Lammertink (*1701), de zoon van Arend Lammertink uit Markelo. Uit het eerste huwelijk werden 5 kinderen geboren. De kinderen Hendrijkje (*1734), Wijlent (*1737) en Garrit (*1740) overleden op jeugdige leeftijd. Hendrijne (*1745) trouwde in 1763 met haar neef Harmen Boesink (5.2.481). De oudste dochter Berendijne werd de opvolgster.

► Berendijne Oink (*1731) trouwde in 1751 met Jan Wolters (*1721) zoon van Hendrick Wolters (5.2.470). Er werden 4 zonen geboren: Hendrick (1753-1820) trouwde in 1775 met Maria Rotman op Rotman (5.3.330) en hertrouwde in 1778 met Jenne Wissink, afkomstig van Wissink (5.3.120). Jan (*1755) trouwde in 1780 met Jenne's zuster Janna Wissink en in 1787 met Willemina Boesink/Bozink van Boesink (5.2.481); hij boerde op de boerderij Op den Dijk onder Rijssen (zijn achterkleinzoon boerde later op Meengs (5.2.175)). Marten (1761-1834) trouwde in 1789 met de weduwe Jenneken Meyers op Groot Kolhoop in Elsenerbroek (5.4.140) en hertrouwde in 1803 met Aaltjen Leusink uit Markvelde. De zoon Willem (*1752) werd de opvolger.

► Willem Oink (1752-1833) trouwde in 1781 met Geesken Smeyers (1749-1824) dochter van Steven Meylinck op Smeyers in Zuna. Waarschijnlijk was Willem in 1815 gemeenteraadslid van Rijssen. Het paar kreeg 3 zonen: De oudste, Jan (*1783) werd de opvolger. Gerrit (1785-1858) trouwde in 1815 met Grietjen Bonkink in Diepenheim en in 1820 met Aaltjen Boerman. Van zijn kinderen trouwden er 3 weer in Markelo. Derk (1790-1864) trouwde in 1819 met Hendrika Hoestink in Stokkum.

15-06-1898
Naar men verneemt zijn van de 34 paarden, op heden, ter keuring voor den Rijksdienst, uit deze Gemeente aangevoerd, 10 goedgekeurd, n.l. van Graaf Bentinck van "'t Weldam" 3, G.J. Senkeldam te Kerspel-Goor, C. Bisperink en T. Luttikhedde te Herike, G.W. Odink, H.J. Rotman en A. Reef te Elsen en Wed. J.H. Meengs in Beusbergen elk één paard.

► Jan Odink (1783-1858) trouwde in 1824 met Jenneken Sprokkereef (1801-1889) geboren op Sprokkereef in Kerspel Goor, maar bij haar huwelijk afkomstig van Wolters (5.2.470). Bij dit huwelijk liet vader Willem aantekenen dat zijn naam Odink moest zijn en niet Oink. Het paar kreeg 10 kinderen, waarvan er 1 levenloos werd geboren. Johanna Hendrika (1827-1828) werd amper 1 jaar oud. Ook Jan Hendrik (1829-1831) werd slechts 1 jaar. Gerritdina (1831-1922) trouwde in 1850 met Jan Hungerink, die geboren was in Noordijk, maar later de opvolger werd op de boerderij Hoestink in Stokkum (Stockum 2.2.130). Johanna (1833-1892) trouwde in 1853 met Hendrik Jan Zandvoort in Holten. Hendrik Jan (1835-1893) trouwde in 1873 met de weduwe Johanna Senkeldam op de boerderij Wolters (5.2.470). Derk Hendrik (*1837) werd slechts 1 maand oud. Dina Hendrika (1839-1912) trouwde in 1860 met Harmen Leunk op Leunkboer in Stokkum (Stockum 2.1.280). Hermannus (1842-1920) bleef ongehuwd en vertrok met zijn broer Hendrik Jan naar Wolters. De oudste zoon Gerrit Willem werd de opvolger.

Familie Wolthuis: Staand Gerrit Willem (*1875), Jenneken (*1899), Johanna (*1909), Alberdina (*1906), Hermannus (*1901) en Hendrik Jan (*1904). Zittend vader Jan Hendrik (*1844) en Geertruid Wolthuis-Leferink (*1873)

Familie Wolthuis v.l.n.r.: kinderen Johanna Geertruid (*1934), Johanna Hendrika (*1943), Berend Jan (*1937), ervoor Geertruid Aaltjen (*1946), Gerda Johanna (*1940) en Jenneken Gerritdina (*1938). De ouders Aaltjen Wolthuis-Schreurs en Hendrik Jan Wolthuis (*1904)

► Gerrit Willem Odink (1825-1910) trouwde in 1853 met Willemina Oonk op den Dijk (1826-1891), dochter van Jan Oonk op den Dijk uit Rijssen. Gerrit Willem was 32 jaar lang raadslid van de gemeente Markelo. Helaas kreeg het paar geen kinderen. Ook was de verstandhouding met zijn enigszins gehandicapte jongste broer Hermannus niet optimaal, zodat deze vertrok naar zijn broer Hendrik Jan op Wolters. Om de bedrijfsopvolging veilig te stellen werd een nichtje van Willemina in huis genomen. Zij heette Willemina Hendrika en was de dochter van Willemina's broer Gerrit Jan Oonk op den Dijk.

► Willemina Hendrika Oonk op den Dijk (1858-1892) trouwde in 1875 op 16-jarige leeftijd met de 31-jarige Jan Hendrik Wolthuis (1844-1923) die toen knecht was op Oonk. Jan Hendrik was in Elsen op Klein Ooms (5.3.280) aan de Enterbroekweg geboren als zoon van Hendrik Jan Wolthuis en Jenneken Huisken. Er werden 2 zonen geboren: Gerrit Willem (1875-1958) die doof was en ongehuwd op Oonk bleef wonen en Hendrik Jan (1880-1881) die slechts 1 jaar oud werd. Nadat Willemina Hendrika al in 1892 was overleden hertrouwde Jan Hendrik in 1895 op 51-jarige leeftijd met de 21-jarige Geertruid Leferink (1873-1963), dochter van Hermannus Leferink op de boerderij Kappenmans (Marckelo 1.5.140). Ook Geertruid was destijds werkzaam als meid op de boerderij Oonk. Uit dit tweede huwelijk van Jan Hendrik

werden 6 kinderen geboren. Hendrika (Dika, *1896) trouwde in 1916 met de molenaar Berend Jan Hartgerink (5.2.330), woonde toen nog enkele jaren in Elsen om omstreeks 1920 naar Deventer en vandaar naar Apeldoorn te vertrekken.
Jenneken (1899-1975) trouwde in 1922 met Jan Hendrik Broeze op de boerderij Koarjan in het Elsenerbroek (5.4.180). Hermannus (1901-1994) trouwde in 1926 met Willemina Geertruida Sligman op de boerderij de Thije in Herike (Hericke 3.2.050). Aleida Willemina (*1906) trouwde in 1929 met Hendrik Lohuis op de boerderij de Gloer in Wierden. Hendrik Jan (*1904) werd de opvolger op Oonk. Johanna (1909-2005) trouwde in 1935 met Gerrit Hendrik Wissink van Lentfert; zij stichtten de boerderij LenfertsGethendrik aan de overkant van de Rijssenseweg (5.3.025).

► Hendrik Jan Wolthuis (1904-1982) trouwde in 1932 met Aaltjen Schreurs (1909-1991) van de Schreur (5.3.080). Het paar kreeg 6 kinderen: Johanna Geertruid (Trui*1934) trouwde in 1957 met Derk Slagman uit Rijssen. Het paar woonde eerst in Rijssen, maar vertrok later naar Lemelerveld. Berend Jan (1937-1992) werd de opvolger. Jenneken Gerritdina (Jenny, *1938) trouwde in 1962 met Hendrik Wibbelink op de boerderij Niejnhoes (Markelo 1.2.490) aan de Holterweg. Gerda Johanna (Gerda, *1940) trouwde in 1965 met Wim Borghuis uit Rijssen; zij bouwden een nieuw huis op grond van Oonk nabij de Rijssenseweg (5.3.031). Johanna Hendrika (Johanna, *1943) trouwde in 1961 met Gerrit Bekkernens en werd boerin op de boerderij de Kruder (5.2.350). De jongste dochter Geertruid Aaltjen (Alie, 1946-2003) trouwde in 1968 met Wim Sanderman in Rijssen.

Gerrit Willem Wolthuis (*1875), knecht Gerrit ten Zende, Johanna Geertruid Wolthuis (*1934)

► Berend Jan (Jan)Wolthuis (1937-1992) trouwde in 1965 met Arendina Johanna (Hanna) Zendman (*1940) afkomstig van de boerderij Seinen (5.3.050). Ze kregen 2 dochters: Anja (*1967) en Wilma (*1970). Doordat Jan al op vrij jonge leeftijd te maken kreeg met gezondheidsproblemen werd de omvang van de boerderij geleidelijk minder. Het vee werd afgestoten en er werd grond verkocht. In 1979 verhuisden Jan en Hanna met Jans ouders en hun twee dochters naar de nieuwe woning die gebouwd werd dicht aan de Seinenweg op de Weuste (5.3.032). De oude boerderij Oonk werd toen verkocht.

► Boerderij Oonk kwam toen (1979) in eigendom van de familie Van Heuven. De in Enschede geboren econoom Klaas van Heuven (*1946) trouwde in 1976 met de in Hengelo geboren Marion Waldkötter (*1950). Marion is tuinontwerpster en heeft haar kennis ook in de eigen tuin aangewend. Ze waren toen woonachtig in Diepenheim en in 1980 kwamen ze hier wonen met hun 2 kinderen Gijs en Claartje. In 1981 werd de jongste zoon Lodewijk op deze boerderij geboren. Ook de vader van Marion woonde hier enkele jaren. In het voormalig mesthuis naast de boerderij waren een aantal slaapkamers gemaakt. Bij de komst van Marion's vader werd hierin een woonruimte voor hem gecreëerd. Nu is het de woning van oudste zoon Gijs van Heuven (*1978) en zijn Braziliaanse echtgenote Cristina Pacheco Moraes. Ze zijn in 2008 op het erf getrouwd en wonen hier met de kinderen Jennifer (*2001) en Nicolas (*2005). Dochter Claartje (*1979), getrouwd met de Zweed Peter Nilsson woont met haar gezin nabij Helsingborg in Zweden en de jongste zoon Lodewijk (*1981) woont met zijn vrouw Bianca Florijn aan de Stationsstraat in Markelo.

In 2022 is de boerderij verkocht aan Kees en Inge Stapel-Seegers. De familie van Heuven-Waldkötter vertrok naar erve Boslonink in de Dijkerhoek.

Regest 379

Jacob van Tye richter te Kedinghen oorkondt dat **Johan Oding, diens vrouw Griete en hun kinderen Egbert, Arnt, Aleyd en Lutgard** ten overstaan van hem en de keurnoten Arnt van Wermelo en Hinric Splinter aan prior en convent te Alberghen een rente van drie lichte guldens uit hun erf Oding verkocht en overgedragen hebben en dat zij beloofd hebben het erf van Swoferding van koegeld te bevrijden.

Met zegel van oorkonder. (Inv. 113.) Afschrift in L.M. f. 118 vs., waarboven i.p.v. guldens scuti Philippi staat. Mede beschreven in T.R., IV, 196.

Ic Jacob van Tye in der tijt een ghesworen Richter over Kedinghen mijns ghenedighen hern van Utrecht doe kond ende bekenne
in dessen openen brieve dat voer mij ghecomen synt daer ic sat toe gherichte in enen ghehegheden heymale myt mijnen kornoten
naebescreven als ic myt rechte solde **Johan Oding ende Griete** sijn echte wijf myt Johanne vorschr. oren momber den sie koes in den
selven gherichte ende oer ghegheven waert als ordel ende recht wijsede myt **Egbert, Arnt, Aleyd ende Lutgard oerre twyer echte**
kinder ende becanden daer te samen eendrechtelijke dat sie myt oren vrijen willen ende guden berade vercoft hadn ende vercoften
rechtes stedes erfcopes den prior ende ghemeyen convente des cloesters der Regulieren toe Alberghen in Twenthe gheleghen in den
kerspele van Oetmersem, dree lichte gulden ut oeren erve ende gude Oding gheheiten gheleghen in den kerspele van Rijssen ende in

der buerscap van Elsen, alsulkes paymentes als die amptman van Diepenem jaerlixs boert vor sijn koeghelt jaerlyxs toe
betalen op dat hues van Diepenem op sunte Michaels dach als vor dree lichte gulden. Die jaerlixs ut des priors ende convents
cloesters vorschr. erve ghehieten Swaferding in den selven kerspele ende buerscap vorschr. gheleghen pleghen te gaen op dat hues van
Diepenem vorschr. voer ene summe gheldes die sie becanden dat hem vol al ende wal betaelt was tot oren willen. Ende Johan, Griete,
Egbert, Arnt, Aleyd ende Lutgart vorschr. hebn vor mij in den selven gherichte vor hem ende oere erfghenamen daer van utghegaen
ende vertichnisse ghedaen myt hande myt monde ende woe sie myt rechte solden erflike ewelike ende ummermeer to behoef des priors
ende convents vorschr. in aller manieren als voer staet. Ende loveden voert vor hem ende oere erfgl. des prior ende convents erve Swafer-
ding vorschr. te ontkommeren ende te vrijen toe enighen tijden van den drey lichten gulden koegheldes vorschr. ende alsoe te waren ende
rechte waerscap te doene yeghens als die ghene die des toe rechte comen willen buten des priors ende convents vorschr. kost
ende schaden. Wert sake dat tot yenigher tijt die prior ende convent vorschr. van oers erves ende gudes weghen Swaferding vorschr.
yenighe maninghe schade of hinder leden alse van den drey gulden vorschr. woe dat bij queme dat hinder of schade moghen die
prior ende convent vorschr. of yemant van oerre weghen tot oers selves utseggen sonder vervolch yenighes rechtes ut den erve
Oding vorschr. ende Johan, Grieten, Egbert, Arnt, Aleyd ende Lutgard vorschr. gude roerlic of omberoerlic of oerre erfgl. gude waer
dat die gheleghen sijn utmannen ende inwynnen myt ghiestliken of werltliken daghelixschen gherichte dat ene den anderen niet
te behinderen. Sonder arghelist. In oerkonde der waerheit soe heb ic Jacob vorschr. want alle desse saken ende punten vorschr. vor mij
gheschiet sijn daer ic toe gherichte sat om bede willen van beyden zijden mijn zeghel als een richter an dessen breef ghehanghen.
Hyr weren mede an ende over als rechte koernoten Arnt van Wermeloe ende Hinric Splinter ende anders guder lude ghenoech.
Ghegheven in den jare onses heren dusent vierhondert seven ende sestich op sunte Lucien avent der hilgher jonferen ende Mertelerschen. (13-12-1467).

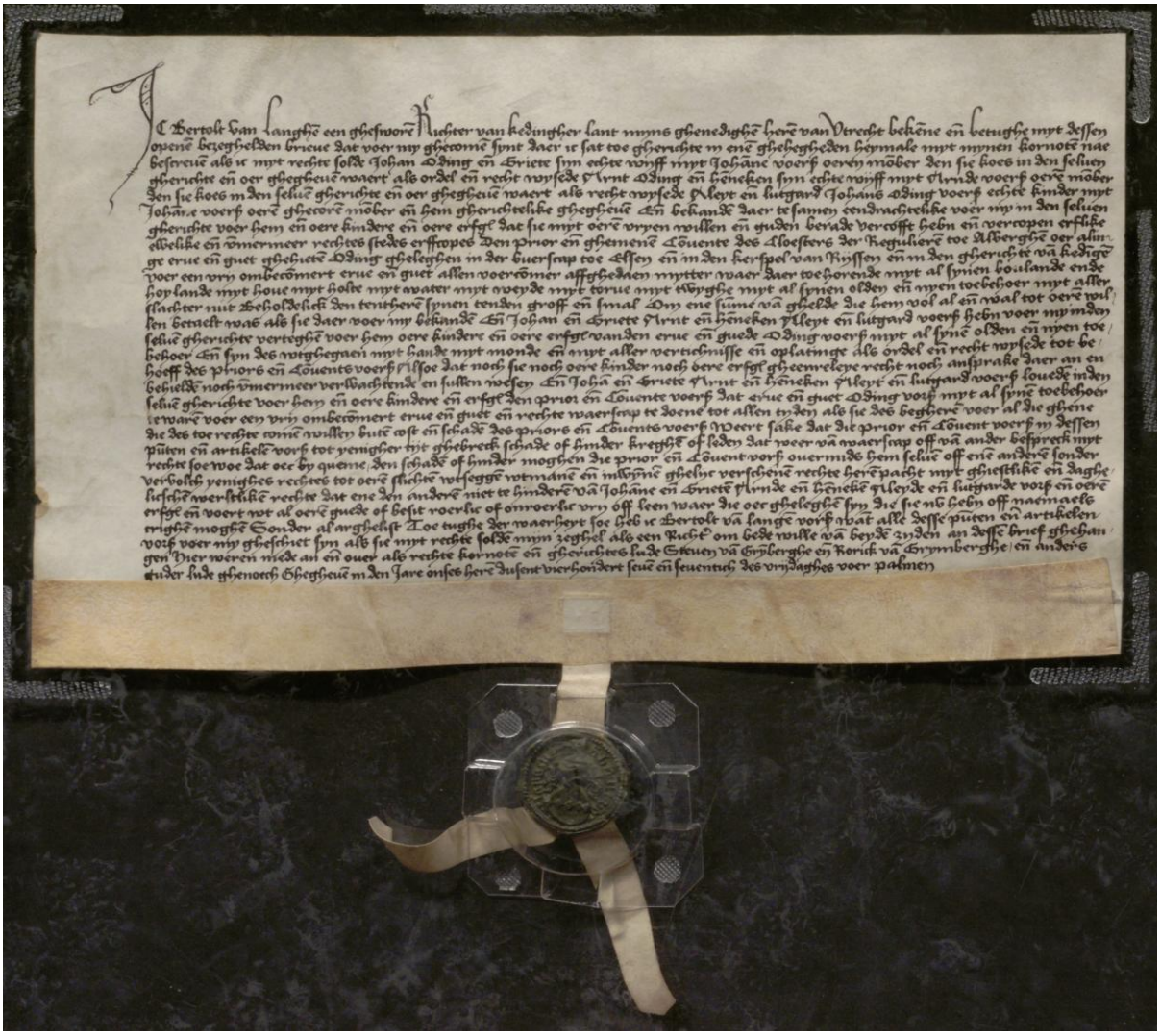

Regest **440** Bertolt van Langhen, richter van Kedingherlant, voorkondt, dat Johan Oding en diens vrouw Griete, Arnt Oding en diens vrouw Henneken en Johans kinderen Aleyt en Lutgard ten overstaan van hem en de keurnoten Steven van Grymberghe en Rorick van Grymberghe aan prior en convent te Alberghen het erf Oding in Elsen in het gericht Rijssen hebben verkocht en overgedragen.
Met zegel van oorkonder. (Inv. 109.) Afschriften in Cart. p. 186 en L.M. f. 120, waarbij genoteerd: "De predio in Elsen dicto Odijng empto pro 327 Renensibus dat II scuta Philippi et 1 Gallum in Depenem et servit aliquot diebus et glaciem secandum. Item dat 1 £ lini annue in Needen. Item dat decimas ex parte Rodolphi de Bevervoerde pro eius generali divisione". Mede beschreven in T.R., IV, 300.
Foto 5
Ic Bertolt van Langhen een ghesworen Richter van Kedingherlant mijns ghenedighen heren van Utrecht bekenne ende betughe myt dessen
openen bezeghelden brieve dat voer mij ghecomen synt daer ic sat toe gherichte in enen ghehegheden heymale myt mijnen kornoten nae
bescreven als ic myt rechte **solde Johan Oding ende Griete syn echte wijff** myt Johanne voerschr. oeren momber den sie koes in den selven
gherichte ende oer ghegheven waert als ordel ende recht wijsede, **Arnt Oding ende Henneken sijn echte wijff** myt Arnde voerschr. oere momber
den sie koes in den selve gherichte ende oer ghegheven waert als recht wijsede, **Aleyt ende Lutgard Johans Oding voersch. echte kinder** myt
Johanne voerschr. oeren ghecoren momber ende hem gherichtelike ghegheven. Ende bekanden daer te samen eendrachtelike voer mij in den selven
gherichte voer hem ende oere kindere ende oere erfgl. dat sie myt oeren vrijen willen ende guden berade vercofft hebn ende vercopen erflike
ewelike ende ummermeer rechtes stede erffcopes den prior ende ghemenen convente des cloesters der

Regulieren toe Alberghen oer alin-
ge erve ende guet ghehieten Oding gheleghen in der buerscap toe Elsen ende in den kerspel van Rijssen ende in den gherichte van Kedingen
voer een vrij ombecommert erve ende guet allen voercommer affghedaen mytter waer daer toebehorende myt al sijnen boulande ende
hoylande myt hove myt holte myt water myt weyde met torve myt twyghe myt al sijnen olden ende nijen toebehoer myt aller
slachter nut. Beholdelick den tentheren sijnen tenden groff ende smal om ene summe van ghelde die hem vol al ende wal tot oeren
willen betaelt was als sie daer voer mij bekanden. Ende Johan ende Griete, Arnt ende Henneken, Aleyt ende Lutgard voerschr. hebn voer mij in den
selve gherichte verteghen voer hem oere kindere ende oere erfgl. van den erve ende guede Oding voerschr. myt al sijnen olden ende nijen toe-
behoer. Ende sijn des utghegaen myt hande myt monde ende myt aller vertichnisse ende oplatinge als ordel ende recht wijsede tot be-
hoef des priors ende convents voerschr. Alsoe dat noch sie noch oere kinder noech oere erfgl. gheenreleye recht noch ansprake daer an en
behielden noch ummermeer verwachtende en sullen wesen. Ende Johan ende Griete, Arnt ende Henneken, Aleyt ende Lutgard voerschr. loveden in den
selven gherichte voer hem ende oere kindere ende erfgl. den prior ende convente voerschr. dat erve ende guet Oding vorschr. myt al sijnen toebehoer
te waren voer een vrij ombecommert erve ende guet ende rechte waerscap te doene tot allen tijden als sie des begheren voer al die ghene
die des toe rechte comen willen buten cost ende schade des priors ende convents voerschr. Weert sake dat die prior ende convents voerschr. in dessen
punten ende artikelen vorschr. tot yenigher tijt ghebreck schade of hinder kreghen of leden dat weer van waerscap of van ander bespreck myt
rechte soe woe dat oec bij queme den schaden of hinder moghen die prior ende convent vorschr. overmids hem selven off enen anderen sonder
vervolch yenighes rechtes tot oeren slichten utseggen utmannen ende inwynen ghelijc verschenen rechte herenpacht myt ghiestlicke ende daghe-
lichen werltliken rechte dat ene den anderen niet te hinderen van Johanne ende Griete, Arnde ende Henneken, Aleyde ende Lutgarde vorschr. ende oeren
erfgl. ende voert ut al oeren guede of besit roerlic of onroerlic vrij off leen waer die oec gheleghen syn die sie nu hebn off naemaels
crighen moghen. Sonder al arghelist. Toe tughe der waerheyt soe heb ic Bertolt van Langen vorschr. wat alle desse punten ende artikelen
vorschr. voer mij gheschiet sijn als sie myt rechte solden. Mijn zegel als een richter om bede wille van beyden zijden and dessen brief ghehan-
gen. Hier weren mede an ende over als rechte kornoten ende gherichtes lude Steven van Grymberghe ende Rorick van Grymberghe ende anders
guder lude ghenoech. Ghegheven in den jare onses heren dusent vierhondert seven ende seventich des vrijdaghes voer Palmen. (03-1477).

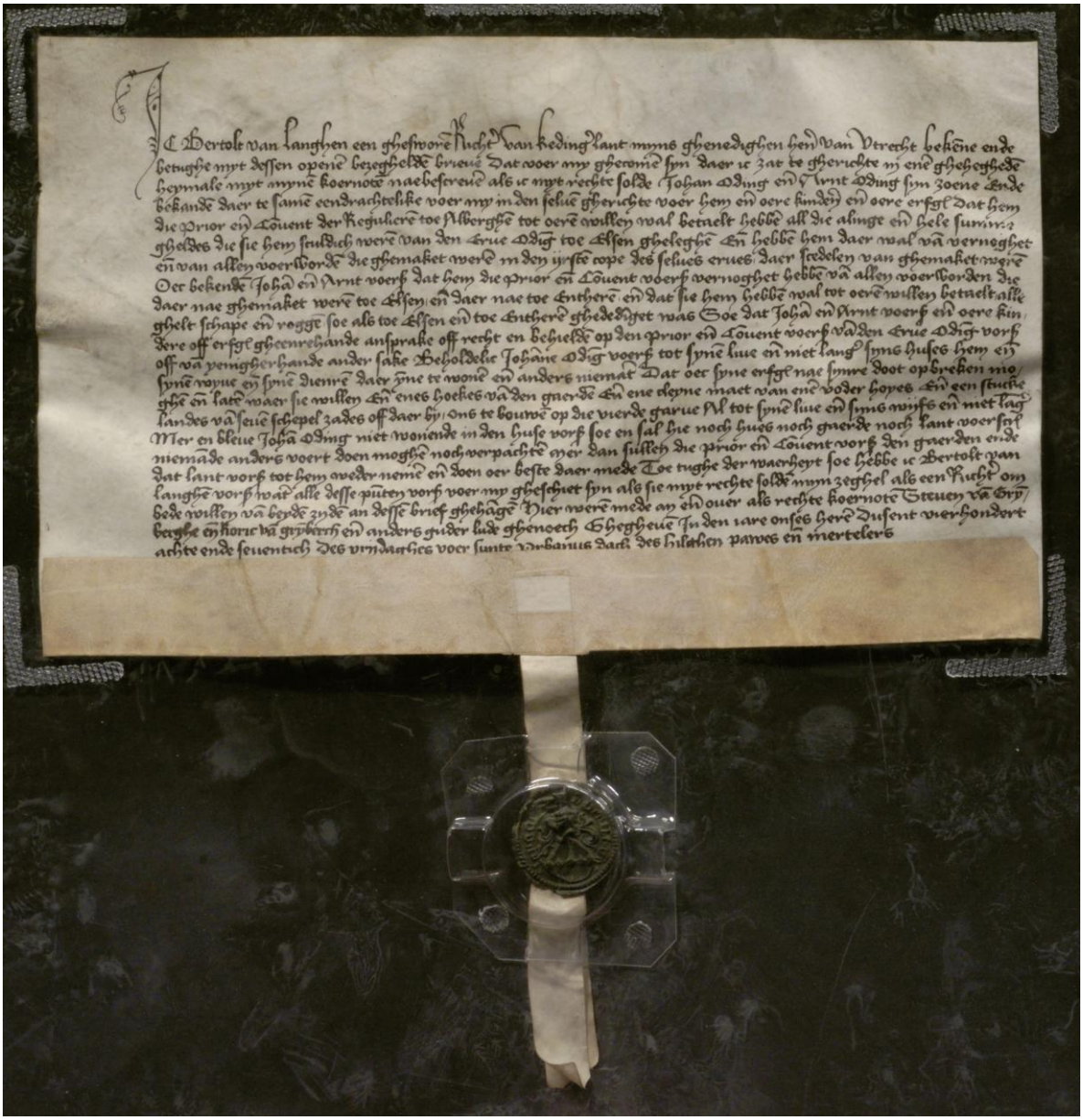

Regest **452** Bertolt van Langhen, richter in Kedingerlant, doorkondt, dat **Johan Oding en zijn zoon Arnd** ten overstaan van hem en de keurnoten Steven en Roric van Grymberghe verklaard hebben, dat zij voldaan zijn over de betaling van het **erf Oding te Elsen** en dat zij geen aanspraken meer op dit erf maken behoudens Johan op enige grond voor het leven en op het kleine huis, dat zijn erfgenamen na zijn dood ergens anders mogen zetten. Met zegel van oorkonder. (Inv. 109.) Mede beschreven in T.R., IV, 320.
Foto 3
Ic Bertolt van Langhen een ghesworen Richter van Kedingerlant mijns ghenedighen heren van Utrecht bekenne ende
betughe myt dessen openen bezeghelden breve dat voer mij ghecomen syn daer ic zat te gherichte in enen ghehegheden
heymale myt mijnen koernoten naebescreven als ic myt rechte solde **Johan Oding ende Arnt Oding** sijn zoene. Ende
bekanden daer te samen eendrachtelike voer mij in den selve gherichte voer hem ende oere kinderen ende oere erfgl. dat hem
die prior ende convent der Regulieren toe Alberghen tot oeren willen wal betaelt hebben all die alinge ende hele summe
gheldes die sie hem sculdich weren van den erve Oding toe Elsen gheleghen. Ende hebben hem daer wal van vernoghet
ende van allen voerworden die ghemaket weren in den yrste cope des selves erves daer scedelen van ghemaket weren.

Oer bekenden Johan ende Arnt voerschr. dat hem die prior ende convent voerschr. vernoghet hebben van allen voerworden die
daer nae ghemaket weren toe Elsen ende daer nae toe Entheren ende dat sie hem hebben wal tot oeren willen betaelt alle
ghelt schape ende roggen soe als toe Elsen ende toe Entheren ghededigt was. Soe dat Johan ende Arnt voerschr. ende oere kin-
dere off erfgl. gheenrehande ansprake off recht en behielden op den prior ende convent voerschr. van den erve Oding vorschr.
off van yenigher hande an der sake. Beholdelic Johanne Oding voerschr. tot sijne live ende niet lange sijns huses hem ende
sijnen royve ende sijnen dienren daer yne te wonen ende anders niemant. Dat oer sijne erfgl. sijnre doot opbreken mo-
ghen ende laten waer sie willen. Ende enes hoekes van den gaerden ende ene cleyne maet van enen voeder hoyes ende een stucke
landes van seven schepel zades off daer bij ons te bouwen op die vierde garve. Al tot sijne live ende sijns wijfs ende niet langer.
Mer en bleve Johan Oding niet wonende in den huse vorschr. soe en sal hie noch hues noch gaerde noch lant voerschr.
niemande anders voert doen moghen noch verpachten, mer dan sullen die prior ende convent vorschr. den gaerden ende
dat lant vorschr. tot hem weder nemen ende doen oer beste daer mede. Toe tughe der waerheyt soe hebbe ic Bertolte van
Langhen vorschr. wat alle dessen punten vorsch. voer mij gheschiet sijn als sie myt rechte solden. Mijn zeghel als een richter om
bede willen van beyden zijden an dessen brief ghehanghen. Hier weren mede an ende over als rechte koernoten Steven van Grym-
berghe ende Roric van Grymberch ende anders guder lude ghenoech. Ghegheven in den jare onses heren dusent vierhondert
achte ende seventich des vrijdaghes voer sunte Urbanus dach des hilghen Pawes ende Mertelers. (05-1478).

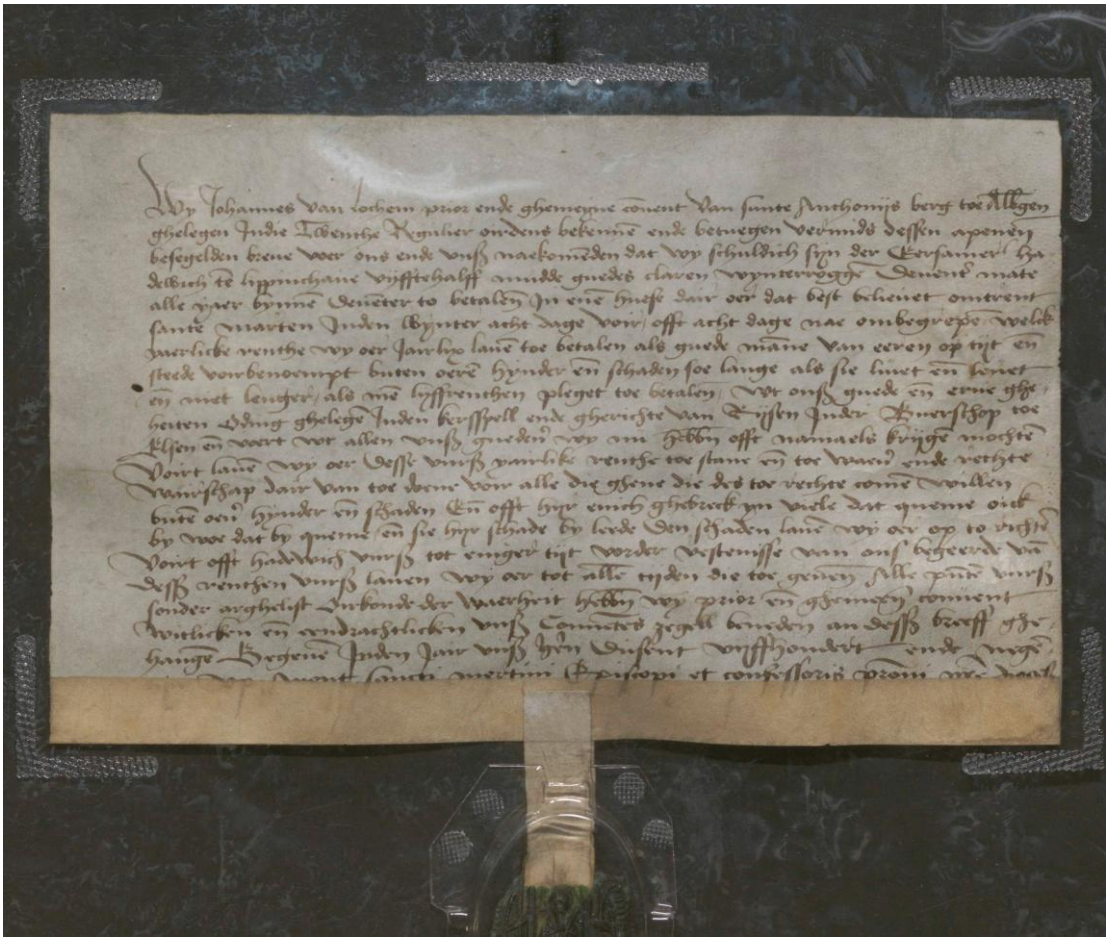

0186 invnr 110 (= Regest 674)
1519. Akte waarin aan Hadewich van Lippinchave **een lijfrente uit het erf Odink** wordt toegekend.
Johannes van Lochem, prior, en het gemene convent van Sunte Anthonijs berg te Albergen verklaren, dat zij aan Hadewich ten Lippinchave een lijfrente van 4 1/2 mud rogge schuldig zijn uit het erf Oding te Elsen in kerspel en gericht van Rijssen. Met geschonden conventszegel. (Inv. 110.) Mede beschreven in T.R., V, 413:
Wij Johannes van Lochem prior ende ghemeyne convent van Sunte Anthonys berg toe Albergen ghelegen in die Twenthe regulier oirdens bekennen ende betuegen vermids dessen apenen besegelden breve voer ons ende unss naekomenden dat wij schuldich sijn der eersamer Hadewich ten Lippinchave vijffte half mudde guedes claren wynterroggen Deventer mate, alle jaer bynnen Deventer to betalen in enen huese dair oer dat best believet omtrent sante Marten in den wynter acht dage voir offt acht dage nae ombegrepen welck yaerlicke renthe wij oer jairlix laven toe betalen als guede mannen van eeren op tijt ende steede voirbenoempt buten oeren hynder ende schaden soe lange als sie levet ende levet ende niet langer als men lijffrenthen pleget toe betalen uut onss guede ende **erve gheheiten Oding ghelegen in den kersspell ende gherichte van Rijssen** in der buerschop toe Elsen ende voert vor allen unss gueden vor nu hebben offt namaels krijgen mochten. Voirt laven wij oer desse vurscr. yairlike renthe toe stane ende toe waeren ende rechte waerschap dair van toe doene voir alle die ghene die des toe rechte comen willen buten oeren hynder ende schaden. Ende offt hyr enich ghebreck yn viele dat queme oick bij woe dat bij queme ende sie hyr schade bij leede, den schaden laven wij oer op to richten voirt offt Hadewich vurschr. tot eniger tijt vorder vestenisse van ons begeerde van desse renthen vurschr. laven wij tot allen tijden die toe geven. Alle punten voirschr. sonder arghelist. Oirkonde der waerheit hebben wij prior ende ghemeenen convent wetlicken ende eendrachtlicken unses conventes zegell beneden an desses breeff ghehangen. Gegeven in den jair vorschr. ein dusent vijffhondert ende negenthyn op Avent sante Mertini Episcopi et Confessoris proni ... dach (10-11-1519).